

1. VERSLAG 2013 VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN

Algemeen

Het Verantwoordingsorgaan is op basis van de nieuwe Pensioenwet op 1 januari 2008 ingesteld. Bij de oprichting is een reglement vastgesteld op basis van de uitgangspunten van Pension Fund Governance, hetgeen betrekking heeft op het overleg met het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Witteveen+Bos, de (gespreks)onderwerpen en de verantwoording.

Het Verantwoordingsorgaan is bevoegd om jaarlijks een oordeel te geven over het handelen van het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Witteveen+Bos op basis van het jaarbericht en de jaarrekening alsmede het gevoerde beleid. Tevens geeft het Verantwoordingsorgaan een oordeel over de naleving krachtens de bij wet vastgestelde principes van goed pensioenfondsbestuur.

Bevindingen

De bevindingen van het Verantwoordingsorgaan zijn gebaseerd op het volgende:

- verslagen van de bestuursvergaderingen en DB-overleg;
- overleg tussen het bestuur en het Verantwoordingsorgaan op 17 april en 15 november 2013;
- overleg tussen het bestuur, OR en het Verantwoordingsorgaan op 29 oktober 2013;
- Algemene Vergadering van Deelnemers Stichting Pensioenfonds Witteveen+Bos op 11 juni 2013;
- 'Actuariële en Bedrijfstechnische nota' d.d. 30 januari 2014;
- 'Deskundigheidsplan 2014' d.d. 30 januari 2014;
- concept 'Jaarbericht en Jaarrekening 2013' (versie 6 d.d. april 2014);
- concept 'Jaarverslag 2013 ten behoeve van de deelnemers (april 2014).

De sociale partners zijn al enige tijd in onderhandeling omtrent een nieuwe opzet van het Nederlandse pensioenstelsel ('pensioenakkoord'). De landelijke ontwikkelingen worden nauwgezet door ons pensioenfonds gevolgd, die het Verantwoordingsorgaan en de OR regelmatig heeft geïnformeerd.

Het prudente beleid van ons pensioenfonds en de maatregelen in het verleden (herstelplannen) hebben ertoe geleid dat ons pensioenfonds er in financiële zin relatief goed voor staat: de performance van ons fonds is geleidelijk van de onderkant naar de bovenkant van de bandbreedte gestegen, hetgeen een prestatie van formaat is. Eind 2013 was de dekkingsgraad 109,2 %, waardoor er geen additionele maatregelen nodig waren. Het beleggingsrendement (1,6 %) was erg laag vergeleken met de afgelopen jaren, maar kan worden verklaard uit het aandeel obligaties in de assetmix.

In het afgelopen jaar heeft het bestuur gewerkt aan de professionalisering (o.a. visitatie) en de verdere versterking van de deskundigheid en de (zelf)evaluatie conform de nieuwe Wet versterking bestuur alsmede aan de verjonging van het bestuur (2 nieuwe bestuursleden).

Op basis van het concept 'Jaarbericht en Jaarrekening 2013' en de overige stukken heeft het Verantwoordingsorgaan onder andere de volgende punten aan de orde gesteld;

- extra aandacht voor monitoring en analyse o.a. van het renterisico (conform eisen DNB);
- asset-/beleggingsmix: de huidige portefeuille (69/31 %) is het gevolg van de grote(re) stijging van de aandelen, stortingen zullen gedaan worden in de verhouding 75/25 % en na gereedkomen van een nieuwe ALM-studie zal de verhouding obligaties/aandelen indien nodig worden aangepast. De bedrijfsobligaties zijn verkocht;
- beleggingsrendement;
- kosten van vermogensbeheer en uitvoering: de licht gestegen kosten per deelnemer (t.o.v. 2012) worden grotendeels bepaald door de vigerende wet- en regelgeving;
- governance: het pensioenfonds heeft een eigen systeem (Pension Fund Governance) ontwikkeld;
- communicatie (AVD, pensioenbrochure, website, overleg OR).

Conclusies 2013

Het Verantwoordingsorgaan heeft de volgende conclusies getrokken:

- de kwaliteit van het bestuur is verder verbeterd door opleiding/training en visitaties. Tevens is de eerder aangekondigde verjonging geëffectueerd;
- de communicatie met de deelnemers is op een adequaat niveau;
- de volgende punten verdienen extra aandacht: asset-/beleggingsmix, rendement, risicomanagement met name renterisico;
- het bestuur van het Pensioenfonds Witteveen+Bos heeft haar taken naar behoren uitgevoerd;
- het Verantwoordingsorgaan stemt volledig in met het 'Jaarbericht en Jaarrekening 2013'.

Deventer, 21 mei 2014

ir. H.A.A.M. Webers (lid namens werkgever), voorzitter

ing. A.J. Verschuure (deelnemerslid)

T. in 't Hof (pensioengerechtigde)